

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.239.2024
Warszawa, 08 października 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr **3550** złożoną przez Panią Poseł Paulinę Matysiak, Panią Poseł Klaudię Jachirę oraz Pana Posła Franciszka Sterczewskiego w sprawie *postępowania mandatowego w sprawach o wykroczenia*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Należy podkreślić, że zachowanie polegające na postoju pojazdu w miejscu do tego nieprzeznaczonym jest oceniane w kategoriach czynu społecznie szkodliwego. W ramach reakcji prawnokarnej ustawodawca zdecydował się – w tego typu sytuacjach – na wprowadzenie sankcji karnej na poziomie wykroczenia. Konsekwentnie zatem zastosowanie, wobec tego rodzaju zachowań, będą miały przepisy materialne: Kodeksu wykroczeń (art. 97 k.w.) oraz ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2023 r., poz. 1047 z późn. zm.), jak również przepisy proceduralne, określone w ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2024 r., poz. 977).

Z kolei przekroczenie czasu parkowania pojazdu w strefie płatnego parkowania skutkuje nałożeniem opłaty dodatkowej na podstawie art. 13f ustawy z dnia 21 marca 1985 r. – o drogach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 320). Nałożenie tej opłaty następuje z mocy prawa, a ewentualne postępowanie reklamacyjne lub odwoławcze toczy się na podstawie przepisów administracyjnych prawa miejscowego. Opłata dodatkowa ma w pewnym sensie charakter sankcyjny, natomiast nie ma charakteru kary administracyjnej czy charakteru prawnokarnej.

Zaznaczenia wymaga również, że w obydwu przypadkach egzekucja grzywny nakładanej w wyniku postępowania mandatowego i opłaty dodatkowej następuje na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2023 r., poz. 2505 z późn. zm.).

W kontekście pytań postawionych w interpelacji zauważyć należy, że decyzja o zakresie i poziomie penalizacji określonych zachowań w danej sferze stosunków społecznych stanowi zawsze domenę ustawodawcy, który zgodnie z zasadą *ultima ratio* ocenia czy niezbędna jest ingerencja szeroko rozumianego prawa karnego w daną dziedzinę

stosunków społecznych, a w razie stwierdzenia takiej konieczności, ustala stosowny poziom ochrony prawnokarnej, w myśl konstytucyjnej zasady proporcjonalności.

Co do zasady naruszenie przepisów ustawy – Prawo o ruchu drogowym skutkuje odpowiedzialnością karną na poziomie wykroczenia. Można zatem założyć, że ustawodawca uznał, że penalizacja na tym poziomie będzie wystarczająca i proporcjonalna dla osiągnięcia celu, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego. W tym zakresie określone zostały jednolite reguły postępowania uczestników takiego ruchu, jak również wskazane zostały określone nakazy i zakazy. Naruszenie zakazu postoju pojazdu w określonym miejscu stanowi zatem naruszenie reguł postępowania w ruchu drogowym i jako wykroczenie jest zagrożone karą grzywny. W przypadku niewniesienia stosownej opłaty drogowej, ustawodawca na mocy ustawy o drogach publicznych, uznał za wystarczające nałożenie dodatkowej opłaty, która jest ściągana w drodze egzekucji administracyjnej, co do zasady, od właściciela pojazdu.

Ponadto należy podkreślić, że decyzją ustawodawcy, naruszenie reguł bezpieczeństwa w ruchu drogowym, skutkujące następstwami w postaci uszczerbku na zdrowiu lub śmierci człowieka, stanowi czyn zabroniony pod groźbą kary, określonej w Kodeksie karnym i jest rozpatrywane jako przestępstwo w postępowaniu karnym.

Konsekwencją każdego wyboru reakcji przez ustawodawcę na określone naruszenie reguł postępowania, jest uruchomienie procedur, które zawierają właściwe gwarancje prawne. W przypadku postępowania w sprawach o wykroczenia, w tym postępowania mandatowego jako postępowania w szeroko rozumianej sprawie karnej obowiązuje stosowny poziom gwarancji procesowych, które mają m.in. zapewnić obwinionemu prawo do obrony.

Końcowo nadmienić należy, że w chwili obecnej nie toczą się w Ministerstwie Sprawiedliwości prace legislacyjne nad zmianami w ustawach Kodeks wykroczeń oraz ustawie – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, w kierunku wskazanym w treści przedmiotowej interpelacji. Jednocześnie należy zauważyć, że zgodnie z art. 102 – Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, nadzór nad postępowaniem mandatowym sprawuje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/